

BLIV SÅ FÆRDIG!

**DET POLITISKE PRES FOR KORTERE STUDIETIDER
OG DETS PÆDAGOGISKE KONSEKVENSER**

Symposium om universitetspolitik og
universitetspædagogik

DUNK 2011

Palle Rasmussen

Aalborg Universitet

UNIVERSITETSPOLITIK OG UNIVERSITETSPÆDAGOGIK

Politisk niveau og forvaltningsniveau

Uddannelsespolitik

Forskningspolitik

Institutionsniveauet

Uddannelsesstrategi

Forskningsstrategi

Undervisnings- og studieniveauet

Undervisning – studieaktivitet - læring

Personlig strategi

RAMMER FOR UNIVERSITETSUNDERVISNING

- *De institutionelle vilkår for de studerendes læreprocesser*
- *Ressourcerne til undervisning og allokeringen af dem*
- Forholdet mellem undervisning og forskning
- Pædagogisk kompetence og udvikling af undervisningen
- Samspillet mellem universitetet og dets omgivelser
- *Ledelse og styring af undervisningen*
- *Forståelse af universitetets og universitetsundervisningens formål*

KVALITETER VED GOD UNIVERSITETSUNDERVISNING

- Fagligt velfunderet (forskningspræget)
- Pædagogisk reflekteret
- Udadvendt (mod samfund og erhvervspraksis)
- Deltager- og læringsorienteret
- Orienteret mod lighed og mangfoldighed
- Kritisk (videnskabelig stringens og anfægtelse af dogmer)

STUDIETIDENS POLITIK 1

Regeringen: Danmark 2020

Mål nr. 2 (ud af 10): **Det danske arbejdsudbud skal være blandt de 10 højeste i verden**

Initiativ: Tidligere færdiggørelse af uddannelser

- Regeringen vil vurdere mulighederne for at justere SUsystemet, så de studerende tilskyndes til at færdiggøre deres uddannelser tidligere. Regeringen vil samtidig evaluere de foreløbige erfaringer med den nye ordning, hvor der beregnes en forhøjet karakter fra den adgangsgivende eksamen, når videregående uddannelse påbegyndes inden for to år fra den adgangsgivende eksamen.

Regeringens SU-reform, aftalt med DF m.fl.

- Der skæres et år af SU-perioden, så studerende kun kan få SU i uddannelsens normerede tid. Desuden skal der gives en kontant bonus til de studerende, der starter tidligt og gennemfører hurtigt

Økonomi: 250 mio. SU-besparelser + 750 mio. indtægt ved at studerende kommer hurtigere på arbejdsmarkedet.

STUDIETIDENS POLITIK 2

S og SF: "Fair løsning"

- Initiativ nr. 4 (ud af 5): **Mere og hurtigere uddannelse.** Danmark skal oprustes i hele uddannelsesspektret fra folkeskole til voksen- og efteruddannelse. Kvaliteten skal op, og de unge skal gennemføre en kompetencegivende uddannelse et halvt år tidligere i gennemsnit

Tiltag for videregående uddannelser

- Studerende skal blive færdige på normeret tid gennem nye undervisningsformer og kontant bonus for rettidig afslutning af studierne.
- Intensiveret undervisning på en række videregående uddannelser gennem kortere sommerferie og tre årlige semestre, hvor det er fagligt forsvarligt med det formål at reducere den normerede studietid.

Økonomi: De unge hurtigere igennem uddannelsessystemet giver 2,3 mia. kr.

UDDANNELSE OG SAMFUNDSØKONOMI: TO RATIONALER

Uddannelse som samfundsmæssig investering

- Personer med videregående uddannelse er mere vidende, fleksible og innovative
- Videregående uddannelse kan forbedre produktivitet og konkurrenceevne

Uddannelsestiden som uproduktiv tid

- Personer under videregående uddannelse forbruger uddannelsesressourcer og er ikke til stede på arbejdsmarkedet

Forbehold:

- Rationalerne tager ikke højde for mange faktiske forhold
- Rationalerne kan komme i indbyrdes modstrid

REGLER OG INCITAMENTER: DE SENERE ÅRS ÆNDRINGER

Normerede studietider

- Overskrider de studerende normerne, mister universiteterne færdiggørelsesbonus
- Universiteterne ”rydder op” ved at udskrive studerende, som har overskredet studietiden for meget.
- Afleverer de studerende ikke speciale inden for et halvt år, dumper de

Karakterbonus

- Studerende, som påbegynder videregående uddannelse inden for to år efter adgangsgivende eksamen, får opskrevet deres eksamensgennemsnit

Statens Uddannelsesstøtte

- Regeringen søger at skære 1 år af SU-perioden, så den svarer til den normerede studietid

EKSEMPEL: ORLOV OG STUDIETID

- Studerende har ret til at tage orlov fra studiet. Retten er begrænset; man skal have bestået første semester på kandidatuddannelsen, og man må ikke have påbegyndt specialet. Orlov indebærer også at man økonomisk skal klare sig selv – man kan ikke få SU og heller ikke sociale ydelser.
- Man skulle tro, at hvis studerende har orlov i en periode kan det ikke tælle med i studietiden. Men det gør det; ministeriets krav til universiteternes indberetning af studietider (de såkaldte myndighedskrav) præciserer, at den eneste form for orlov, som ikke tæller med i studietiden, er barselsorlov.
- Hvis man som uddannelsesleder eller lærer ved en universitetsuddannelse gerne vil opretholde uddannelsens økonomiske grundlag, må man altså af alle kræfter søge at forhindre studerende i at bruge deres ret til orlov

KONSEKVENSER FOR STUDERENDE

- Øget pres for at være effektiv og strategisk i sin studieadfærd; ikke råd til fejltagelser
- Øget forventning om, at undervisningen understøtter dette
- Mindre spillerum for læringsmæssig kvalitet (f.eks. kombineret skriftligt/mundtligt speciale, praksisprojekter, udlandsophold)
- Øget risiko for marginalisering

KONSEKVENSER FOR LÆREROPGAVER OG PÆDAGOGIK

- Lærerne skal tilbyde de studerende sikkerhed via mål, eksamenskrav, pensum og stofgennemgang
- Lærerne skal via dette samt stærk organisering af undervisningen sørge for, at de studerende gennemfører til tiden
- Pædagogikken bliver mindre orienteret mod de studerendes fagligt-personlige udvikling og mere orienteret mod effektivitet i de studerendes adfærd
- De studerendes kompetence til strategisk og effektiv adfærd fremmes, deres kompetence til selvstændig og kritisk vurdering og handlen svækkes.

OG HVAD SÅ?

Der er brug for

- Effektiviseringsstop i universitetspolitikken
- En mindre økonomifokuseret og mere læringsorienteret forståelse af universitetsuddannelserne
- En SU-ordning, som ikke er effektiviseringsredskab
- Praktik- og trainee-ordninger for universitetsuddannelserne
- Redskaber til at opbygge studiemiljøer, som tager hånd om studieforløbene frem for at disciplinere dem

